

30 sentyabr 2009-cu il tarixində təsdiq edilmiş

Heyvanların sığortası Qaydaları

Yeni redaksiyada

BAKI 2017

Ümumi anlayışlar

Əgər Qaydaların məzmununda başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, bu Qaydalarda istifadə olunan termin və ifadələr aşağıdakı mənalara daşır:

Sığortalı - sığorta haqqı ödəyən, sığorta obyektinin sığorta etdirilməsində sığorta marağı olan sığorta müqaviləsinin tərəfi.

Sığortaçı - sığorta fəaliyyətini həyata keçirmək üçün müvafiq lisenziyaya malik olan, sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan sığorta hadisəsi baş verdiyi halda qanunvericiliklə və ya müqavilə ilə müəyyən olunmuş qaydada sığorta ödənişini vermək öhdəliyi daşıyan sığorta müqaviləsinin tərəfi olan yerli hüquqi şəxs;

Faydalanan şəxslər - sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığorta ödənişi verilməli olan şəxs

Aktuari - qanunvericiliyə uyğun olaraq iqtisadi-riyazi hesablamalar aparmaqla sığorta haqlarının hesablanması əsaslarını müəyyən edən, həmçinin sığorta ehtiyatlarını hesablayan mütəxəssis;

Sığorta hadisəsi - qanunvericiliyə və ya sığorta müqaviləsinə görə sığorta ödənişinin sığortalıya, sığorta olunana və ya digər faydalanan şəxslərə ödənilməsi üçün əsas olan, sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən hadisə və ya yaranan hal;

Sığorta məbləği – sığortalanmış risklər üzrə sığortaçının öhdəliyinin müqavilə ilə müəyyənləşdirilmiş məbləğlə ifadə olunan son həddi;

Sığorta tələbi - sığorta hadisəsi baş verdikdə sığortalının, sığorta olunanın və ya faydalanan şəxsin sığortaçıya öz vəzifələrini qanunvericiliyə və sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq icra etməsi barədə müraciəti;

Sığorta ödənişi – sığorta hadisəsi baş verdikdə, qanunvericiliyə, həmçinin sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığortaçı tərəfindən ödənilən maliyyə kompensasiyası;

Sığorta obyekt – sığortalının, yaxud sığorta olunanın qanunazidd olmayan hər hansı əmlak mənafeyi;

Sığorta predmeti – sığorta müqaviləsi üzrə sığortalanan əmlak mənafehlərinin aid olduğu əmlak;

Sığorta marağı - sığorta hadisəsinin baş verəcəyi təqdirdə şəxsin maliyyə itkisinə məruz qalması ehtimalı ilə şərtlənən və onun sığorta obyektini sığorta etdirmək hüququnun əsaslandığı mənafehidir.

Sığorta haqqı – risklərin qəbul edilməsi və ya bölüşdürülməsi müqabilində sığorta qanunvericiliyinə uyğun olaraq, sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan qaydada sığortalının sığortaçıya ödəməli olduğu pul məbləği;

Sığorta riski və ya risk - sığorta obyektini ilə bağlı itkilərin və ya zərərlərin yaranmasına səbəb olan hadisənin baş verməsi və ya halın yaranması ehtimalı, həmçinin bu ehtimala qarşı sığortaçının üzərinə götürdüyü öhdəlik;

Sığorta tarifi – sığorta haqqının hesablanması üçün aktuari hesablamalarına əsasən müəyyən edilən faiz dərəcəsi;

Sığorta müqaviləsi - sığortalının müvafiq sığorta haqqı ödəməsi müqabilində sığorta obyektinin məruz qala biləcəyi risklərlə bağlı itkilərin, dəyən zərərin əvəzinin və ya razılaşıdırılan pul məbləğinin müəyyən bir hadisənin baş verməsi əsasında ödənilməsinin sığortaçı tərəfindən öhdəlik kimi götürülməsi şərtlərinin təsbit edildiyi razılaşma;

Sığorta şəhadətnaməsi - sığorta müqaviləsinin bağlanması faktını təsdiq edən, sığortaçı tərəfindən sığortalıya və (və ya) sığorta olunana verilən sənəd;

Sığortanın müddəti – sığorta risklərinin sığortalanmış hesab olunduğu müddət;

Azadolma məbləği –sığorta hadisəsi nəticəsində yaranan itkilərin və ya dəyən zərərin sığorta təminatı ilə əhatə olunmayan və sığortalının üzərində qalan hissəsidir. Azadolma məbləği sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq müəyyən edilən zərər məbləğindən, qismən sığorta halında isə sığortaçının zərər məbləğindəki payından çıxılır.

Gözləmə müddəti - sığorta hadisəsi nəticəsində həmin müddət ərzində yaranan itkilərin sığorta təminatı ilə əhatə olunmayan və sığortalının üzərində qalan hissəsidir.

Əhəmiyyətli hallar – Sığortaçının müqavilədən imtina etmək və ya onun şərtlərinin müəyyənləşdirilməsi qərarına təsir göstərə bilən hallar əhəmiyyətli sayılır;

Sığortanın ərazisi – sığorta predmetinin sığortalanmış hesab olunduğu müəyyən ərazi hüdudları.

1. Sığortanın sinfi

1.1. Sığorta obyektinə görə əmlak sığortasına aid olan aşağıdakı sinif:

1.2.1. Yanğın, təbii fəlakətlər, ziyanvericilərin yayılması və hücumu, yoluxucu xəstəliklər nəticəsində kənd təsərrüfatına aid edilən heyvanların və quşların, dovşanların, arı ailələrinin, xəz dərili vəhşi heyvanların məhv olması ilə əlaqədar sığorta olunanın əmlak mənafeələrinə dəyən zərərin əvəzinin tam və ya qismən ödənilməsi miqdarında sığorta ödənişinin həyata keçirilməsini nəzərdə tutan kənd təsərrüfatı heyvanlarının sığortası.

2. Sığorta predmeti və sığorta obyektı

2.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortalının əmlak mənafeələrinin aid olduğu heyvanlar sığorta predmeti hesab olunur.

2.2. Bu qaydalara əsasən sığorta obyektı, sığorta müqaviləsində göstərilmiş sığorta predmetinə Sığortalının sahibliyi, ondan istifadə etməsi və (və ya) ona sərəncam verməsi ilə bağlı əmlak mənafeəsidir.

3. Sığorta məbləği

3.1. Sığorta məbləği sığortaçı ilə sığortalı arasında sığorta müqaviləsi əsasında razılaşdırılaraq müəyyənləşdirilir və sığortalanmış risklər üzrə sığortaçının öhdəliyinin son həddidir.

3.2. Sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, Sığorta məbləği sığortanın qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən bütün sığorta hadisələri ilə əlaqədar verilən sığorta təminatı ödənişinin maksimum miqdarını müəyyən edir.

4. Sığorta riskləri:

4.1. Bu sığorta qaydaları ilə, aşağıda göstərilən heyvanlara təminat verilir;

4.1.1. Sığorta oluna bilən heyvanlar və onların yaş hədləri:

4.1.1.1. 1 yaşından 12 yaşına qədər (12 yaş da daxil olmaqla) at, uzunqulaq və qatırlar;

4.1.1.2. 1 yaşından 9 yaşına qədər (9 yaş da daxil olmaqla) inəklər, öküzlər;

4.1.1.3. 1 yaşından 14 yaşına qədər (14 yaşda daxil olmaqla) camışlar;

4.1.1.4. 1 yaşından 4 yaşına qədər (4 yaş da daxil olmaqla) yerli və merenos qoyunlar, anqor keçisi;

4.1.1.5. 6 aylığından 3 yaşına qədər (3 yaş da daxil olmaqla) donuzlar;

5.1.1.6. 1 yaşından 8 yaşına qədər (8 yaş da daxil olmaqla) ev, ov, gözətçi və çoban itləri.

4.1.2. Uzun müddətli sığortalar zamanı, sığortalanmış heyvan sığorta olunduğu müddət ərzində yuxarıda göstərilən maksimum yaş həddinə çatarsa, həmin heyvana məxsus təminat ləğv olunur.

4.1.3. Sığorta təminatına aşağıdakı hallar nəticəsində dəyən ziyan və zərərlər daxil edilir;

4.1.3.1. Bütün növ adi və keçici xəstəliklər, boğaz olma, doğum, axtalama və ya cərrahiyyə əməliyyatı aparılması;

4.1.3.2. Hər cür qəzalar, vəhşi heyvanların hücumu, kənar şəxslərin qəsdən zəhərləməsi, yaralaması və ya şikəst etməsi;

4.1.3.3. Şaxtadan donma, məftil, mismar, daş və digər bu kimi bərk və dəlicisi cisimlər udması və ya dərmanlanmış sahədə otlaması;

4.1.3.4. Qasırga, ildırım, zəlzələ, su basqını, torpaq çökməsi və ya sürüşməsi;

4.1.3.5. Yanğın və ya partlayış nəticəsində, heyvanların məcburən kəsdirilməsi də daxil olmaqla, tələf olmasına görə sığortalıya dəyən həqiqi zərərlər.

4.2. Sığorta təminatının genişləndirilməsi

Sığortaçı əlavə sığorta haqqı müqabilində aşağıda sadalanan riskləri təminata daxil edə bilər:

4.2.1. Dəniz, hava və avtomobil yollarında mühərrikli və ya mühərriksiz nəqliyyat vasitələrilə həyata keçirilən daşımalar zamanı baş verən tələf olma və ya zədələnmə;

4.2.2. Oğurlanma, itmə;

4.2.3. Tətil, lokaut, xalq hərəkatları və bunlarla əlaqədar hərbi və inzibati tədbirlər nəticəsində dəyən ziyan və zərərlər.

4.3. İstisnalar

Sığorta şəhadətnaməsində başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa:

- 4.3.1. Manqo, saqqo, at vəbası, heyvan vəbası, vərəm, bruselyoz, keçici ciyər ağrısı xəstəlikləri;
- 4.3.2. Yarış, oyun və ya güc sınaqları;
- 4.3.3. Bütün növ yarış atları və sirk heyvanları;
- 4.3.4. Müharibə, hər cür hərbi hərəkətlər, istila, xarici düşmən hərəkətləri, (müharibə elan edilib-edilməməsindən asılı olmayaraq), vətəndaş müharibəsi, qiyam, üsyan və bunlarla əlaqədar həyata keçirilən inzibati və hərbi tədbirlərin nəticəsi;
- 4.3.5. Nüvə partlayışı radiasiya, radioaktiv çirklənmə, və bunlarla əlaqədar həyata keçirilən hərbi və inzibati tədbirlərin nəticəsi;
- 4.3.7. Səlahiyyətli orqanlarının sərəncamı ilə heyvanların məhvi, mənimsənilməsi və ya müsadirə edilməsi;
- 4.3.8. Heyvanların ölkəyə gətirildiyi gündən 21 gün karantin müddəti və bundan sonra 30 gün ərzində adaptasiya müddəti ərzində baş vermiş bütün zərərlər;
- 4.3.9. Sığortalanan heyvanların beynəlxalq normalara, müvafiq saxlama şəraitinə və qidalanmasına xüsusi diqqət yetirilməməsi nəticəsində baş vermiş itki və ziyanlar;
- 4.3.10. Heyvanların vaxtında peyvəndlənməməsi (dövlət tərəfindən verilən və fermerlərin şəxsi hesabına əldə olunan peyvəndlər) nəticəsində baş verə biləcək itki və ziyanlar;
- 4.3.11 1 il ərzində ən azı iki dəfə baytar həkimin nəzarəti və onun tövsiyyələrinə riayət olunmaması nəticəsində baş verə biləcək itki və ziyanlar;
- 4.3.12. Heyvanların cinsinə müvafiq və Dövlət Baytarlıq Xidməti tərəfindən qəbul olunmuş normalara uyğun şəraitdə saxlanılmaması nəticəsində baş verə biləcək itki və ziyanlar;

5. Sığorta müqaviləsi

5.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması

- 5.1.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün Sığortalı Sığortaçının ərizə formasını doldurur.
- 5.1.2. Sığorta müqaviləsinin bağlanması faktı sığorta qaydaları əlavə edilməklə, Sığortalıya verilən sığorta şəhadətnaməsi ilə təsdiq edilir.
- 5.1.3. Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta müqaviləsi, müqavilədə göstərilən başlama və sona çatma tarixlərində saat 00⁰⁰-da qüvvəyə minir və 23⁵⁹-da qüvvədən düşür.
- 5.1.4. Sığorta yalnız sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən sığorta hadisələrini əhatə edir.
- 5.1.5. Müqavilə bağlanan zaman sığortalı heyvanların sağlamlığı ilə əlaqədar ərazi üzrə baytar həkimindən öz vəsaiti hesabına arayış (heyvanın yaşı göstərilməklə) alaraq sığortaçıya təqdim etməlidir.
- 5.1.6. Sığortalı heyvanlar, sığortaçının məsləhət bildiyi formada (damğa vurulması, qulağına halqa taxılması və s.) işarələnir. İşarələnməsi mümkün olmayan heyvanların nəzərə çarpan və dəyişməz əlamətləri sığorta şəhadətnaməsində qeyd olunur.

5.2. Sığorta müqaviləsinin tərəfləri

5.2.1. Sığortaçı.

- 5.2.1.1. Sığortaçı - bu Qaydalara əsasən Sığortaçı dedikdə "PAŞA Sığorta" ASC başa düşülür.

5.2.2. Sığortalı

- 5.2.2.1. Bu Qaydalara əsasən Sığortalı sığorta predmetinə münasibətdə əmlak maraqları olan hər hansı bir fiziki və ya hüquqi şəxs hesab olunur.
- 5.2.2.2. Bu Qaydalar daxilində Sığortalının hərəkətlərinə onun işçilərinin, rəsmi şəxslərinin, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə, «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa, sığorta müqaviləsinə, vəkalətnaməyə (etibarnaməyə) və ya vəzifə öhdəliklərinə əsasən Sığortalı adından çıxış etmək səlahiyyəti olan digər nümayəndələrinin hərəkətləri də aid edilir.

5.2.3. Faydalanan şəxs

5.2.3.1. Sığorta müqaviləsi sığorta predmetinin qorunmasında maraqlı olan hər hansı başqa şəxsin – Faydalanan şəxsin xeyrinə də bağlana bilər.

5.2.3.2. Faydalanan şəxsin adı sığorta müqaviləsində göstərilməlidir.

5.2.3.3. Sığorta müqaviləsinin Faydalanan şəxsin xeyrinə bağlanması Sığortalını müqaviləyə əsasən vəzifə və öhdəliklərindən azad etmir.

5.2.3.4. Bu Qaydalar və sığorta müqaviləsi ilə Sığortalıya aid edilən bütün müddəalar sığortadan faydalanmaq niyyətində olan Faydalanan şəxsə də eyni həcmdə aid edilir.

6. Sığorta haqqı

6.1. Sığorta haqqı sığorta tariflərinə əsasən hesablanır.

6.2. Sığorta haqqı bir dəfəyə ödənilir və ya tərəflərin razılığına əsasən hissə-hissə ödənilə bilər.

6.3. Sığorta haqqının ödənilmədiyi gün, pul vəsaitinin Sığortaçının bank hesabına ödənilmədiyi gün hesab olunur.

6.4. Müqavilədə başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta müqaviləsi sığorta haqqının ilk hissəsinin və ya tam ödənilmədiyi gün saat 24:00-da, lakin şəhadətnamədə göstərilmiş sığorta müddətinin başlanma tarixindən tez olamayaraq qüvvəyə minir.

6.5. Sığorta haqqı və ya onun növbəti hissəsi sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə ödənilmədikdə və ya sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulduğundan daha az məbləğdə ödənilmədikdə:

6.5.1 Bu halda sığortaçı onun ödənilməsi üçün bu qaydaların 6.5.2.-ci maddəsinin tələbini nəzərə alaraq, yazılı surətdə 15 (on beş) günədək əlavə müddət müəyyən edə bilər;

6.5.2. Hər bir halda sığorta haqqı və ya onun razılaşdırılmış ilk hissəsi sığorta müqaviləsi bağlandığı gündən 1 (bir) aydan gec olmayaraq ödənilməlidir.

6.6. Sığortalı sığorta haqqını və ya onun növbəti hissəsini sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə ödəmədikdə, Sığortaçı sığorta müqaviləsinə xitam verə bilər və ya birtərəfli qaydada müqavilənin icrasından imtina edə bilər.

7. Sığortanın ərazisi

7.1. Bu sığorta, sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, Azərbaycan Respublikasının ərazisində qüvvədədir.

7.2. Əgər sığorta müqaviləsində sığortanın ərazisi göstərilmişdirsə, yalnız həmin ərazidə baş verən sığorta hadisələrinə sığorta təminatı verilir.

7.3. Sığortanın ərazisi, Sığortaçının bu barədə qabaqcadan xəbərdar edilməsi, yazılı surətdə razılığının alınması və əlavə sığorta haqqının ödənilməsi şərti ilə genişləndirilə bilər.

8. Azadolma məbləği və/və ya gözləmə müddəti

8.1. Sığorta müqaviləsində şərtli və ya şərtsiz azadolma məbləği, həminin gözləmə müddəti Sığortalı ilə Sığortaçı arasındakı razılığa əsasən müəyyən oluna bilər.

8.2. Şərtli azadolma məbləğinin nəzərdə tutulması halında, sığorta hadisəsi nəticəsində dəyən zərərin həcmi həmin məbləğdən çox olduqda, zərər məbləğindən azadolma məbləği çıxılmazdır.

8.3. Şərtsiz azadolma məbləği nəzərdə tutulduqda, həmin məbləğ hər bir halda zərər məbləğindən çıxılır.

8.4. Şərtli gözləmə müddəti müəyyən edildikdə, sığorta hadisəsinin nəticələrinin həmin müddətə bərabər və ya ondan artıq müddətdə davam etməsi şərti ilə sığorta tələbi və ya sığorta ödənişi sığorta hadisəsinin baş verməsindən keçən həmin müddət qədər vaxt ərzində yaranan itkilərə də şamil edilir.

8.5. Sığorta müqaviləsində şərtsiz gözləmə müddəti müəyyən edildikdə, sığorta tələbi və ya sığorta ödənişi sığorta hadisəsinin baş verməsindən keçən həmin müddət qədər vaxt ərzində yaranan itkilərə şamil edilmir.

8.6. Sığorta müqaviləsi qüvvədə olduğu müddət ərzində bir neçə sığorta hadisəsi baş verdikdə azadolma məbləği və/və ya gözləmə müddəti hər bir hadisə üzrə tətbiq olunur.

9. Sığorta müqaviləsinə əlavə və dəyişikliklərin edilməsi

9.1. Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində sığortalı və sığortaçı, faydalanan şəxsin (əgər varsa) yazılı razılığı ilə müqavilənin müəyyən şərtlərinin dəyişdirilməsi, həmçinin ona müəyyən əlavələr edilməsi barədə razılığa gələ bilərlər.

10. Sığorta müqaviləsinə xitam verilməsi

10.1. Sığorta müqaviləsinə aşağıdakı hallarda xitam verilir:

10.1.1. Müqavilənin müddəti bitdikdə;

10.1.2. Sığortaçı müqavilə üzrə Sığortalı qarşısında öhdəliklərini tam həcmdə icra etdikdə;

10.1.3. Sığortalı sığorta haqqlarını müqavilə ilə müəyyən olunmuş müddətdə ödəmədikdə;

10.1.4. Sığortaçı, Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktları əsasında ləğv edildikdə;

10.1.5. Sığorta müqaviləsinin etibarsız hesab olunması haqqında məhkəmə tərəfindən qərar qəbul edildikdə;

10.1.6. Sığorta marağı artıq mövcud olmadıqda;

10.1.7. Sığorta predmeti artıq mövcud olmadıqda.

10.1.8. Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə nəzərdə tutulan digər hallarda.

10.1.9. Sığorta müqaviləsinə Sığortalının və ya Sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verilə bilər.

10.1.9.1. Bu barədə tərəflər bir-birini, qanunla müəyyən edilən hallar istisna olmaqla, azı 30 (otuz) gün əvvəl yazılı qaydada xəbərdar etməlidirlər.

11. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermənin nəticələri

11.1. Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı həm də müqaviləyə hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) sığortalının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığorta qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, sığortaçı həmin müqavilə üzrə (qrup halında sığorta zamanı isə müqavilənin hər hansı sığorta predmeti ilə bağlı sığorta haqqına mütənasib olan) sığorta haqqının qaytarılan hissəsindən işlərin aparılması xərclərinin müqavilənin qurtarmamış müddətinə mütənasib hissəsini çıxmaqla həmin müddət üçün sığorta haqlarını ona qaytarır. Sığortalının sığorta müqaviləsinə xitam verilməsi ilə bağlı tələbi sığortaçının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) bütünlüklə sığortalıya qaytarır.

11.2. Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı həm də müqaviləyə hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə o, sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) bütünlüklə sığortalıya qaytarır; əgər bu tələb sığortalının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) qaytarır. Bu halda sığortaçı sığorta müqaviləsi üzrə (qrup halında sığorta zamanı isə müqavilənin hər hansı sığorta predmeti ilə bağlı sığorta haqqına mütənasib olan) sığorta haqqının qaytarılan hissəsindən işlərin aparılması xərclərinin müqavilənin qurtarmamış müddətinə mütənasib hissəsini çıxmaqla çıxma bilər.

11.3. Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı, həm də müqaviləyə hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək sığortaçı tərəfindən sığortalıya ödənilmiş sığorta haqqına (qrup halında sığorta zamanı, həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarına) bərabər və ya ondan çox miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, sığorta haqqı (qrup halında sığorta zamanı, həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqları) sığortalıya qaytarılır.

11.4. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək ödənilmiş sığorta haqqından (qrup halında sığorta zamanı, həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarından) az miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, həmin sığorta haqqı məbləği ilə sığorta ödənişi məbləği arasındakı fərq miqdarında sığorta haqqının sığortalıya qaytarılması müvafiq olaraq bu maddənin 11.1 və 11.2-ci bəndlərində nəzərdə tutulmuş qaydada həyata keçirilir.

11.5. Sığorta müqaviləsi məhkəmə qərarı əsasında (sığortalı məhkəmənin qərarı ilə fəaliyyət qabiliyyəti olmayan hesab edilmişdirsə, yaxud onun fəaliyyət qabiliyyəti məhkəmənin qərarı ilə məhdudlaşdırılmışdırsa) xitam verilmiş hesab edildikdə, sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını, bu bəndin 11.3-cü və 11.4-cü yarımbəndlərinin tələbləri nəzərə alınmaqla, sığortalının qanuni nümayəndəsinə qaytarır.

11.6. Sığortaçı ləğv edildikdə, sığortalının sığortaçı tərəfindən qəbul edilən tələbləri mövcud qanunvericiliyə uyğun qaydada ödənilir.

12. Tərəflərin hüquq və vəzifələri:

12.1. Sığortalı:

12.1.1. sığorta haqqını vaxtında ödəməli;

12.1.2. digər sığorta müqavilələri barədə sığortaçıya məlumat verməli;

12.1.3. müqavilə bağlanan zaman, heyvanların sağlamlığı ilə əlaqədar baytar həkimindən öz vəsaiti hesabına arayış alıb sığortaçıya təqdim etməli;

12.1.4. sığorta hadisəsi baş verdikdə, bu barədə Qaydaların 14.1-ci bəndində müəyyən edilmiş müddətdə sığortaçı xəbərdar etməli;

12.1.5. sığorta riskinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilən risklər barədə sorğu forması sığorta müqaviləsi bağlandığı zaman Sığortaçı tərəfindən Sığortalıya təqdim olunur. Sığortalı öz növbəsində sorğu formasındakı sualları dürüst və düzgün şəkildə cavablandırmaqlı və sığorta müqaviləsi qüvvədə olan müddətdə riskin dərəcəsi dəyişərsə bu barədə sığortaçıya məlumat verməli;

12.1.6. mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər hüquq və vəzifələr.

12.2. Sığortaçı:

12.2.1. sığortalını sığorta qaydaları ilə tanış etməli;

12.2.2. sığorta ödənişini bu Qaydaların 17.1-ci bəndində müəyyən edilmiş müddətdə verməli;

12.2.3. sığortalı barədə məlumatı, o cümlədən kommersiya sirri olan məlumatı yaymamalıdır;

12.2.4. istədiyi vaxt öz nümayəndələri və ya təyin edəcəyi baytar həkimləri vasitəsilə sığortalı heyvanların sağlamlığını və saxlanma şəraitini vəziyyətini yoxlamaq hüququna malikdir. Sığortalının tövləni baxımsız və natəmiz saxlaması, heyvanlarla pis davranması, onlara əziyyət verməsi və pis qulluq etməsi, lazımı qaydada yemləməməsi, həddindən artıq işlətməsi, sığorta şəhadətnaməsində göstərilməyən məqsədlər üçün istifadə etməsi və digər bu kimi nöqsanlı hərəkətləri sübut edilərsə, sığortaçı 30 (otuz) gün müddətində müqaviləni ləğv edə bilər və ya baytarlıq qaydalarında göstərilən tələblərini müəyyən bir vaxt ərzində yerinə yetirilməsini tövsiyyə edə bilər. Sığortalı bu tövsiyələri qəbul etməzsə və ya vaxtında yerinə yetirməzsə, sığortaçı yenə də 15 (on beş) gün müddətində ləğv etmə hüququndan istifadə edə bilər.

12.2.5. mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər hüquq və vəzifələr.

12.2.6. sığorta riskinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilən risklər barədə sorğu forması sığorta müqaviləsi bağlandığı zaman Sığortalıya təqdim etməli. Əhəmiyyətli hal haqqında ərizə formasında yanlış məlumatlar olduğu sonradan aşkarlanarsa, Sığortaçı müqaviləyə xitam verə bilər.

13. Sığorta riskindəki dəyişikliklər

13.1. Sığorta riskinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilən risklər barədə sorğu forması sığorta müqaviləsi bağlandığı zaman Sığortaçı tərəfindən Sığortalıya təqdim olunur. Sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində, Sığortalı, sığorta müqaviləsi bağlanan zaman Sığortaçıya bildirdiyi əhəmiyyətli halların dəyişməsi, həmçinin sığorta riskinə əhəmiyyətli dərəcədə təsir edə bilən və ona məlum olan bütün digər hallar barədə Sığortaçıya dərhal məlumat verməlidir.

13.2. Sığortaçı sığorta riskinin artmasına təsir edən hallar barədə məlumatı əldə etdikdən sonra aşağıda göstərilən hərəkətləri etmək hüququna malikdir:

13.2.1. sığorta müqaviləsinin şərtlərini və müddəalarını dəyişmək,

13.2.2. əlavə sığorta haqqının ödənilməsini tələb etmək və ya,

13.2.3. belə dəyişikliklərin baş verdiyi tarixdən sığorta müqaviləsini ləğv etmək.

14. Sığorta hadisəsi baş verdikdə sığortalının vəzifələri və sığortaçı tərəfindən nəzarət

14.1. Sığorta hadisəsinin baş verməsi barədə sığortalı və ya sığorta olunan şəxs, yaxud faydalanan şəxs hadisədən xəbər tutduqdan dərhal sonra və ya mümkün olan ən qısa müddət ərzində sığortaçıya və ya onun nümayəndəsinə, eyni zamanda həmin hadisə barədə məlumatlandırılmalı olan səlahiyyətli dövlət orqanlarına hər hansı vasitə ilə xəbər verməlidir.

14.2. Sığorta olunmuş heyvanlar xəstələndiyi və ya qəzaya düşdüyü hallarda, əlaqədar xərcləri özü ödəməklə baytar həkiminə müraciət etməli və onun məsləhət bildiyi tədbirləri həyata keçirməlidir.

14.3. Tələf olan, məhv edilən və ya məcburi kəsdirilən sığortalı heyvanların tələf olma səbəbi haqqında sığortaçının təyin edəcəyi baytar həkimindən, əlaqədar xərclərin sığortaçı tərəfindən ödənilməsi şərti ilə rəsmi arayış almalıdır.

14.4. Baytar həkiminə tələf olmanın baş vermə səbəbinin aydınlaşdırılmasında kömək etməli və lazım olduqda müvafiq tədbirləri həyata keçirməlidir.

14.5. Sığortalı heyvanlarda yoluxucu xəstəlik əlamətləri aşkar edildikdə xəstə heyvanlarla sağlam heyvanları bir-birindən ayırmağa, xəstəlik haqqında məlumat verməyə, baytarlıq qaydalarına əsasən əlaqədar orqanlar tərəfindən məsləhət bilinən tədbirləri həyata keçirməyə, eləcə də heyvanlardan yalnız sığorta şəhadətnaməsində göstərilən məqsədlər üçün istifadə etməyə, imkanı daxilində onlara yaxşı baxmağa, sığortaçının bu qaydaların 12.2-ci bəndinin 4-cü abzasına uyğun olaraq həyata keçirdiyi yoxlamaların nəticəsinə əsasən vacib hesab etdiyi tədbirlərin icrasına görə məsuliyyət daşıyır.

14.6. Bu sığorta ilə əhatə olunmasından asılı olmayaraq, Sığortalı artıq baş vermiş istənilən zərər, xəsarət və yaranmış məsuliyyətin azaldılması və gələcəkdə baş verə biləcək belə halların qarşısının alınması məqsədi ilə bütün ağılabatan və zəruri tədbirləri görməyə borcludur.

14.7. Sığortalının belə tədbirləri həyata keçirməməsi ilə əlaqədar birbaşa və ya dolaylı nəticəsi olaraq baş vermiş istənilən zərər, xəsarət və yaranmış məsuliyyətə münasibətdə sığorta təminatı verilmir.

14.8. Belə tədbirlərin görülməsi zamanı Sığortalı Sığortaçıdan aldığı bütün təlimatlara əməl etməlidir.

14.9. Zərərlərin qarşısını almaq və ya həcmi azaltmaq üçün Sığortalı mümkün tədbirləri görmədikdə belə tədbirlərin görülməməsi nəticəsində zərər məbləğində baş verən artım Sığortaçı tərəfindən ödənilməyə bilər.

14.10. Sığortaçı sığorta hadisəsi və onun nəticələri ilə əlaqədar Sığortalının bütün hərəkətləri üzərində nəzarət etməli və sığorta ödənişinin həyata keçirilməsinə təsir edə bilən bütün məsələlər haqqında qərar qəbul etmək imkanına malik olmalıdır.

14.11. Sığortalı Sığortaçının tələbi ilə ona imkan dairəsində kömək etməlidir. Sığorta hadisəsi ilə bağlı bütün rəsmi və qeyri-rəsmi təhqiqatlarda Sığortaçı öz hesabına Sığortalının maraqlarını təmsil və müdafiə etmək hüququna malikdir. Sığortalı Sığortaçının ilkin razılığı olmadan onun məsuliyyətinin tanınmasına yönəlmiş hər hansı bir hərəkət edə, saziş bağlaya və ya vəd verə bilməz.

15. Sığorta hadisəsinin sübut edilməsi

15.1. Sığortaçı (və ya təyin edilmiş müstəqil ekspert, yaxud sığorta sahəsində yardımçı fəaliyyət göstərən şəxs) sığorta hadisəsinin baş verməsi faktını təsdiq edən və (və ya) sığorta ödənişinin həcmi üçün müəyyənləşdirilməsi üçün lazım olan sənədləri və məlumatları sığortalıdan tələb etmək hüququna malikdir.

15.2 Sığorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlər aşağıdakılardır:

15.2.1. sığortalının və ya faydalanan şəxsin sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə sığortaçıya ünvanladığı sığorta tələbi (ərizə, müraciət);

15.2.2. sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə ilə bağlı qanunvericiliyə uyğun olaraq, hər hansı dövlət orqanına məlumat verilməlidirsə, həmin orqanın hadisə barədə təqdim etdiyi müvafiq sənəd;

15.2.3. dəymiş zərərin həcmi üçün müəyyənləşdirilməsi üçün lazım olan sənədlər;

15.2.4. sığorta hadisəsinin baş verməsini təsdiq edən aşağıdakı sənədlər:

15.2.4.1. Baytarlıq idarəsi tərəfindən heyvanın tələf olması barədə akt;

15.2.4.2. Ambulator jurnaldan qeydiyyat barəsində müvafiq sənəd (zərurət olduğu halda);

15.2.4.3. Tələf olmuş heyvanı yarma protokolu;

15.2.4.4. Aparılan laborator müayinələrinin nəticəsi barəsində ekspertizanın rəyi (zərurət olduğu halda).

15.3. Müqavilədə başqa hal nəzərdə tutulmayıbsa, bu minimal zəruri olan sənədlərin toplusudur. Sığortaçı zərurət yarandıqda sığortalıdan sığorta hadisəsinin baş verməsi səbəblərini və faktını, həmçinin dəyən zərərin həcmnin müəyyən edilməsi üçün zəruri olan digər sənədlərin təqdim edilməsini tələb etməyə haqlıdır.

16. Zərərin qiymətləndirilməsi

16.1. Sığorta hadisəsi nəticəsində dəymiş zərərin miqdarını sığortalının və ya faydalanan şəxsin, yaxud onların nümayəndəsinin təqdim etdiyi sığorta tələbi əsasında mümkün olan ən qısa müddət ərzində sığortaçı müəyyən edir.

16.2. Sığorta hadisəsi nəticəsində dəyən zərərin sığortaçı tərəfindən qiymətləndirilməsi, habelə miqdarı barədə tərəflər arasında razılıq əldə edilmədikdə, zərərin miqdarının qiymətləndirilməsi “Sığorta fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10.10-cu maddəsinin tələbi nəzərə alınmaqla, təyin olunan müstəqil ekspert tərəfindən aparılır.

16.3. Sığorta hadisəsinin araşdırılması və zərərin qiymətləndirilməsi üçün təyin olunan müstəqil ekspertlər və sığorta sahəsində yardımçı fəaliyyət göstərən şəxslər bununla bağlı sığortaçının malik olduğu bütün hüquqlardan istifadə edə bilirlər.

17. Sığorta ödənişi

17.1. Bu Qaydaların 15.2-ci maddəsində qeyd olunan sənədlərdən sonuncusunun sığortaçıya daxil olduğu tarixdən 7 iş günündən gec olmayaraq (sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa) sığorta ödənişini verməli, yaxud sığortalıya, sığorta olunana və ya faydalanan şəxsə sığorta ödənişinin verilməsindən imtina haqqında yazılı şəkildə əsaslandırılmış bildiriş təqdim etməlidir.

17.2. Sığortalanmış heyvanlar tələf olduğu, məhv edildiyi və ya məcburi kəsdirildiyi zaman onun ətindən, dərisindən və digər hissələrindən istifadə edilə biləcəyi hallarda həmin hissələrin dəyəri və heyvan doğum zamanı tələf olarsa, xilas edilən balanın dəyəri sovtaj (istifadə edilən yararlı hissə) kimi qəbul edilir.

17.3. Sığorta ödənişinin məbləği, sığortanın ümumi məbləğinin 80%-dən çox olmamaq şərti ilə, sığortalı heyvan qəflətən tələf olarsa həmin heyvanın hadisədən bir gün əvvəlki, hər hansı bir xəstəlik nəticəsində tələf olarsa xəstələndiyi tarixdən bir gün əvvəlki bazar qiymətinin 80%-i qədərdir.

17.4. Ödəniləcək sığorta ödənişinin məbləği, əgər bu bəndin 17.2-ci yarım bəndində göstərilən hallar (sovtaj) varsa, sığortanın ümumi məbləğinin 80%-i ilə sığorta edilmiş heyvanın cari bazar qiyməti arasındakı nisbətə bərabər olan miqdarı götürülür və yerdə qalan vəsait bu qaydaların 15-2-ci yarım bəndində göstərilən sənədlər sığortaçıya təqdim edildikdən sonra ən gec 15 gün müddətində sığortalıya ödənilir.

18. Sığorta ödənişindən sığorta haqqının tutulması

18.1. Sığorta ödənişinin ödənilməsi zamanı sığortaçı sığorta ödənişi məbləğindən sığortalının ona ödəməli olduğu, vaxtı çatmış və ya gecikdirilmiş sığorta haqqı məbləğini tutmaq hüququna malikdir.

19. Sığorta məbləğinin sığorta ödənişinə uyğun olaraq azalması

19.1. Sığorta müqaviləsində başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta müqaviləsində müəyyən edilmiş sığorta məbləği həmin müqavilə üzrə verilmiş sığorta ödənişi həcmində azalmış hesab olunur, lakin sığorta müqaviləsi üzrə təminat qismən sığorta təminatı sayılmır.

19.2. Bu maddənin birinci bəndində nəzərdə tutulmuş halda sığorta məbləğinin azalmış hissəsinə uyğun olaraq, əlavə sığorta haqqı ödənilməklə sığorta müqaviləsində müəyyən edilmiş sığorta məbləği bərpa edilə bilər.

20. Sığorta ödənişinin verilməsindən imtinanın əsasları

20.1. Sığortaçı sığorta ödənişinin verilməsindən aşağıdakı hallarda imtina edir:

20.1.1. Bu Qaydaların 14.1-ci maddəsinin tələblərinə əməl edilməməsi nəticəsində sığortaçının hadisənin sığorta hadisəsi olub-olmamasını müəyyənləşdirmək imkanından məhrum olması;

20.1.2. Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsində, İnzibati Xətalər Məcəlləsində və Cinayət Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş məsuliyyəti istisna edən hallardan başqa, sığortalının, müvafiq hallarda zərərçəkənin müvafiq hadisənin baş verməsinə yönələn qəsdən etdiyi hərəkəti və ya hərəkətsizliyi, habelə hadisə ilə birbaşa səbəb əlaqəsində olan qəsdən cinayət törətməsi;

20.1.3. sığorta hadisəsi barəsində məlumatın sığortaçıya vaxtında verilməməsi nəticəsində sığortaçının hadisənin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması ilə əlaqədar olaraq onun mənafeləri əhəmiyyətli dərəcədə pozulduqda,

20.1.4. sığortalının sığortaçıya qəsdən yanlış məlumat verməsi nəticəsində sığortaçının sığorta riskini qiymətləndirmək, həmçinin sığorta hadisəsinin səbəblərini və (və ya) dəyən zərərin həcmi müəyyənləşdirmək imkanından tam və ya qismən məhrum olması;

20.1.5. baş vermiş hadisənin qanunvericiliyə və ya sığorta müqaviləsinə görə sığorta hadisəsi hesab edilməməsi;

20.1.6. sığorta hadisəsinin sığorta haqqı və ya onun hər hansı bir hissəsinin qanunvericilikdə və ya müqavilədə nəzərdə tutulmuş ödənilməsi müddəti başa çatdıqdan 15 (on beş) gün sonra, bu qaydaların 6.5.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş halda isə sığortaçının müəyyən etdiyi müddətin başa çatmasından 3 (üç) gün sonra baş verməsi halında sığorta haqqı və ya onun müvafiq hissəsi ödənilməmiş olduqda;

20.1.7. müqavilə və ya qanunla hərbi risklərin sığortalanması nəzərdə tutulmadıqda, hadisənin baş verməsinin hərbi əməliyyatlar və ya hərbi xarakterli tədbirlər hesab edilən halların nəticəsi olması;

20.1.8. sığortalı və ya faydalanan şəxsin zərərin əvəzini tam olaraq zərər dəyməsində təqsirli olan şəxsdən alması; zərərvuran zərərin əvəzini qismən ödəmiş olduqda sığorta ödənişindən ödənilmiş məbləğ həcmində imtina edilir;

20.1.9. Sığortalı heyvanın hər hansı səbəbdən ölümcül halına düşməsinə aşkarlayarsa onu dərhal kəsməli və onun ətindən, dərisindən və digər hissələrindən maksimal faydalanmağı təmin etməlidir, əks halda sığorta ödənişi verilməyəcəkdir;

20.1.10. Sığortaçı istədiyi vaxt öz nümayəndələri və ya təyin edəcəyi baytar həkimləri vasitəsilə sığortalı heyvanların sağlamlığını və saxlanma şəraitini vəziyyətini yoxlamaq hüququna malikdir. Sığortalının tövləni baxımsız və natəmiz saxlaması, heyvanlarla pis davranması, onlara əziyyət verməsi və pis qulluq etməsi, lazımı qaydada yemləməməsi, həddindən artıq işlətməsi, sığorta şəhadətnaməsində göstərilməyən məqsədlər üçün istifadə etməsi və digər bu kimi nöqsanlı hərəkətləri sübut edilərsə.

20.1.11. Mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər hallarda.

21. Subroqasiya hüququ

21.1. Subroqasiya hüququ sığorta ödənişi almış şəxsin ona dəymiş zərəərə görə məsuliyyət daşıyan üçüncü şəxsə qarşı malik olduğu hüquqlardan və vasitələrdən həmin ödənişi vermiş sığortaçının istifadə etmək hüququdur.

21.2. Faydalanan şəxsin zərərvuran şəxsə qarşı zərərin əvəzini ödəmək tələbi (iddiası) ilə bağlı hüquq əmlak sığortası üzrə sığorta ödənişini vermiş sığortaçıya subroqasiya qaydasında onun verdiyi sığorta ödənişi məbləğində keçir.

21.3. Faydalanan şəxs sığorta ödənişini aldıqda, subroqasiya hüququnun həyata keçirilməsi üçün özündə olan bütün lazımı sənədlərlə sığortaçını təmin etməlidir.

21.4. Faydalanan şəxs zərərvuran şəxsə qarşı iddiadan və ya tələbi təmin edən hüquqlardan, yaxud lazımı sənədləri sığortaçıya verməkdən imtina etdikdə, sığortaçı sığorta ödənişi verməkdən zərərvuran şəxsdən subroqasiya qaydasında ala biləcəyi məbləğ həcmində azad edilir.

21.5. Sığortaçı subroqasiya hüququndan zərərvuran şəxsin özünə və (və ya) müvafiq sığorta hadisəsi ilə bağlı risklər üzrə həmin şəxsin məsuliyyətini sığortalamış sığortaçıya, həmçinin qanunvericiliyə əsasən, dəyən zərəərə görə sığortalı və ya faydalanan şəxs qarşısında maddi məsuliyyət daşıya bilən digər şəxsə qarşı istifadə edə bilər.

22. Tərəflərin məsuliyyəti

22.1. Bu Qaydaların şərtlərinin yerinə yetirilməməsinə və ya lazımı qaydada yerinə yetirilməməsinə görə tərəflər qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyət daşıyırlar.

23. İş sirlərinin gizli saxlanması

23.1. Sığortaçı, Sığortalıya aid öyrəndiyi və ya iş prosesində öyrənəcəyi iş sirlərini gizli saxlamadığı halda Sığortalıya dəyən maddi və ya mənəvi zərərə görə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyır.

24. Mübahisələrin həlli qaydası

24.1. Bu Qaydalara əsasən bağlanmış sığorta müqaviləsindən irəli gələn bütün mübahisələr ilkin olaraq danışıqlar yolu ilə pretenziya qaydasında, tərəflər arasında razılığa gəlinmədiyi təqdirdə isə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq məhkəmələr vasitəsilə həll edilir.

25. Xüsusi şərtlər

25.1. Sığorta müqaviləsində bu Qaydalara və qüvvədə olan qanunvericiliyə zidd olmayan xüsusi şərtlər müəyyən oluna bilər. Sığortalı tərəfindən bu xüsusi şərtlərin yerinə yetirilməməsi Sığortaçının ödəniş verməkdən imtina etməsi üçün əsasdır.

“PAŞA Sığorta” ASC

Heyvanların Sığortası üzrə tarif dərəcələrinin əsaslandırılması

Tarif dərəcələri əsaslandırılarkən əvvəlcə netto-dərəcələr hesablanır. Netto-dərəcələrin hesablanması aşağıdakı məlumatlardan istifadə edilir:

- 1) Sığorta hadisəsinin baş verməsi ehtimalı (q) – 0,02
- 2) Bir sığorta müqaviləsi üzrə sığorta məbləği (S_o) – 50 000 manat
- 3) Bir sığorta hadisəsi üzrə orta sığorta ödənişi ($S_ö$) – 20 000 manat
- 4) Bağlanılacaq sığorta müqavilələrinin sayı (n) – 80

T_n , $T_ə$ və T_r ilə müvafiq olaraq netto-dərəcəni, onun əsas hissəsinə və risk üstəliyini işarə edək. Netto-dərəcənin əsas hissəsi 100 manat sığorta məbləğinə uyğun olaraq aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$T_ə = 100qS_ö/S_o = 100 \cdot 0,02 \cdot 20\,000 / 50\,000 = 0,8 \text{ manat}$$

Risk üstəliyini hesablamaq üçün təminat ehtimalını 0,95 götürək. Bu halda həmin ehtimala uyğun əmsal $a=1,645$ olur. Risk üstəliyi aşağıdakı düsturla hesablanır:

$$T_r = 1,2T_ə \cdot a \cdot \left(\frac{1-q}{nq} \right)^{\frac{1}{2}} = 0,8 \cdot 1,2 \cdot 1,645 \cdot \left(\frac{(1-0,02)}{80 \cdot 0,02} \right)^{\frac{1}{2}} = 1,23 \text{ manat}$$

$$T_n = T_ə + T_r = 0,8 + 1,23 = 2,00 \text{ manat}$$

Tarif dərəcəsinin strukturu: netto-dərəcə-50%, yüklənmə - 50%. O cümlədən işlərin aparılması xərcləri 44%, məcburi ödəmələr – 0.3%, tarif mənfəəti – 5.7%.

Brutto-dərəcəni T_b ilə işarə edək. Onda brutto-dərəcənin hesablanması düsturuna əsasən

$$T_b = T_n / (1-f) = 2,00 / (1-0,5) = 4,00 \text{ manat}$$

Sığortanın şərtlərindən asılı olaraq tarif dərəcələri aşağıdakı həcmərdə müəyyən edilir:

- 1) İribuynuzlu mal-qara (südlük) – 3% - 7%
- 2) İribuynuzlu mal-qara (ətlik) – 1% - 6%
- 3) Xırdabuynuzlu heyvanlar – 2% - 6%
- 4) Donuzlar – 2,5% - 6,5%